

Vandalisma í Sandagerði

Tá »Dronning Alexandrines Hospital« varð bygt síðst í 20' unum, varð stoypisandurin tikin úr Sandagerði. Nógur sandur varð eisini tikin har undir seinna heimsbardaga, so við krigslok hevði navnð Sandagerð litið við sand at gera.

Í 1967 varð fyrsta grindin dripin har, men hóast nakað av sandi tá var lagstur aftur við áarmunna, gekst illa at fáa grindirnar at gera landgongd. Hvalirnir endaðu ofta í grótinum á norðara armi av vikini ella lutvís millum Tjaldursskerini við syðra armin. Miðskeiðis í 80' unum varð roynt at bøta um hetta við at pumpa sand í vikina, og vísti tað seg at vera ein góð loysn, samstundis sum tann nógvi sandurin skapti nýtt lív í Sandagerð sum eitt hitt mest vælumtókta frítíðareki fyri havnar- og argjafólk.

Eina mest forfórðingunum Sverra Dahl, sála, fyri at takka varð at stórt øki kring Sandagerð og gamla próstagarðin friðað við lóg 21. juni 1978, og øll tey, ið áttu ognir innan hetta øki, fingi (skrivliga) at vita, at ikki var loyvt at broyta verandi umhøvvi í økinum. Øll fegnastust um hesa lóg.

Vit koma nú til seinastu dagarnar í mars í ár. Nógur sandur er skolaður upp á land, serliga »argjamegin« vikina, við tí ursliti, at ein rennur út »havnarmegin«. Helst hevur nú onkur klókur í býráðnum hildið, at hetta átti ikki at vera so, tí knappliga er ein gravkúgv niðri á sandinum, og nakrar fáar dagar seinni var ein veitt gjøgnum eina djúpa, beina veit tvørtur gjøgnum sandin og mitt út í vikina. Vit vóru tá helst mong, ið hugsaðu at Havnin mátti vera sera rík, sum á henda hátt »bygdi hús á sand«, sum skrivað stendur – tí ein á letur sær sum kunnugt ikki stýra av einari veit í sandi, og tað hevur ein eisini longu prógvað, hóast einki veruligt áarføri hevur verið, síðani veitin varð grivin.

Eitt er tápulingagerðin at »byggja hús á sand«, eitt annað er at somu »klóku« menn ikki góvust, tá veitin var grivin. Nei, nú skuldi eisini ein so langt niðan móti fossinum sum gjørligt »renna beint«. Og sum hugsað so gjørt.

Sandagerð er staðið, har serliga børn, ið búgva har í nánd, dagliga hittast fyri at

nar og súgurnar, ið steinar- nír skaptu í samspæli við ána, vóru eisini plássini, har vit vistu at silni stóðu.

Sterk og undirfugur upp- livisir, ið menna og mergja menniskjuna.

Í dag: Allir teir stóru ey- kendu steinarir norðaru megin ána eru »dosaðir« saman í eina urð undir veg- num fram við próstagarð- inum. Stóri »Navnasteinur-

Býráðið í Havn sigur: »Sandá má renna beint!«.

Tað eru bert heilt fá ár síðan danir týndu alt livandi í einari á í Jútlandi, við at noyða hana í eina beina, stoypta veit. Í dag mugu teir leggja ána aftur í gomlu leguna. Eisini tú, Lisbeth, verður noydd til at beina vegin at syrgja fyri at stóru steinarir í áni í Sandagerð verða fluttir aftur har teir

fossadun, aldututl, »klipp- andi tjöldur, angandi blóm- ur í vøkrum urtagarði, spæl- andi børn í reinari á – – –. Nei, tað eyðsýnt mest posi- tiva við próstagarðinum helt presturin vera, at hann lá so nær við landssjúkrahúsið. Hann fekk stuttan veg til sitt arbeiðspláss. Hugsaði hann kanska um alt bensinið, hann kom at spara?

Hesi orðini hjá prestinum

urin hjá almennu Føroyum er ein litil bygd í Kina. Tó stendur tað hvørjum borg- ara frítt at melda sjálvst land- sins hægstu myndugleikar fyri brot á landins lógir, og verður tað sjálvandi eisini gjørt í hesum føri, um ikki Havnar kommunan beinan- vegin veitir áni í Sanda- gerði lívið aftur.

Landið er í stórari kreppu, og hetta er fyri nógv bert eitt litil lokalt mál, hóast eg veit, at tað eru óteljandi sliki kring alt landið. Hvørt sær hava tey kanska litið uppá seg, men ert tú ikki stóðugt á varðhaldi, so úrskapest skjótt ikki bert okkara und- urlagra náttúra, men eisini vit sjálv. Týnd náttúra kann ikki endurskapast, úrskep- aðar menniskjur kunnu ikki skapa einar betri Føroyar at liva í.

Tormóður Dahl

P.S. Mær er sagt, at oyð- ingsverkið í Sandagerði er framt, tí danski »produsar- in« av filminum um Bar- baru vildi hava ána beina til upptøkurnar. Undirbrót- ligir fámentingar, sum vit eyðsýnt eru, bukkar vit sjálv- andi beinanvegin og siga »ja« til alt, sum danir biðja okkum um. Vit hava jú eisi- ni fyri langari tíð síðani gloymt partabrevabýtið og plakatarir í Keypmanna- havn: »Spar skat – skyd en færing«.

Eftir er bert at ásanna, at sið- og fagurfrøðiligi sán-

spæla, svimja, sigla við bát- um, fiska sál, fanga glas- allar, krabbar o.s.fr. Flestu stóru steinarir í áni oman móti vikini hava (høvdu) nøvn: »Silasteinur«, »Háli- steinur«, »Navnasteinur«, »Kubbin«, »Spiskisteinur«, »Barlastasteinur«, »Myllu- steinur« o.s.fr. Hvør ið hevði navngivið teir veit neyvnan nakar, men sum børn vistu vit so nágreini- liga hvar teir ymisku stein- arnir lógu, at vit uttan at himprast kundu leypa frá einum steini til annan, hóast myrkt var ella teir ikki só- ust, tí áarføri var, og áin var dökk. Afturundirrenningar-

in« er skamfiladur, so illa ber til longur at lesa part av innskriftini, ið er frá 1665. Dettur eitt barn í ána ovast á norðursiðuni – og tað gjørdi vit óteljandi ferðir sum børn – eru í dag allir teir steinar, grynnur og afturundirrenningar, ið kundu bjarga barninum, skupaðar burtur, fyri at fáa eina 100 m beina á lúkst á bláman!

Men hvat hevur hetta at týða, heldur kanska onkur? Vit liva jú í 1996 – árið tá Havnar kommunu innflutti 40 tons av týskum lorti. »Ordnung musst sein!«, sigur týskarin sum kunnugt.

lógu áður, tí framað gerðin er eitt heinleidis brot á friðingarlógina frá 1978.

Í 4–5 ár hava gomlu prósta- húsini í Sandagerði verið undir »endurbýgging« fyri almennan pening. Einkil gal- ið í tí, og heldur ikki at presturin á landssjúkrahú- sum nú skal flyta inn í hesi vøkrum gomlu embætishú- sin. Men tað, sum undraði mangan er, at tá hesin sami prestur varð spurður av fjöl- miðlunum, hvat honum dámdi at flyta oman í Sandagerð at búgva, so hoyrdist eingin lovsongur um skapanarverkið – um

runnu mær í huga, tá eg varð varugur við framað vandalisnu í Sandagerði, og tað liggur tí nær at hugsa: »Er tað yvirhøvdur at undrast yvir at slíkt hendir? – Tað var jú eisini ein reppið, at SEV og Højgaard & Schultz neyðtøku Fjalla- vatn, at IRF bygdi rusk- brennistøðina við Toftavatn, at vit vóru stórinnyflytarar av lorti úr Týsklandi – fyri bert at nevna nakrar fáar av teimum »prestigu«-verkæt- lanum, ið tað almenna hevur roynt at kroyst yvir land og fólk.

Eftir er bert at ásanna, at sið- og fagurfrøðiligi sán-

Bátur til sølu

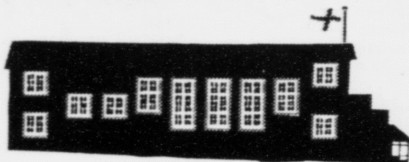
Við hesum verður M/S GADUS, ex. SUNNBORG lýstur til sølu.

Báturin er 41,44 BRT, bygdur í 1953 úr eik og bók, maskinan er B&W Alpha 213 frá 1970. Báturin hevur veiðiloyvi undir Føroyum og undir Íslandi.

Áhugað kunnu venda sær til deild bankans í Klaksvík, tlf. 56377.

FØROYA BANKI

Aðalfundur

Havnar Sjótleikarfelag hevur aðalfund í Sjótleikarhúsinum 25. apríl, kl. 16. (Aftaná flaggdagshaldið).

Skrá smbr. viðtekunum.

Nevndin

Eigaraíbúð til sølu

Ognin, Berjabrekka 179, íbúð nr. 52, verður við hesum lýst til sølu.

Grundøki: 160 m²
Húsavidd: 160 m² tils. kjallari, miðhæddi og loft, alt innrættað.
Byggiár: 1989

Áhugað kunnu venda sær til P/F Føroya Banka, Tórshavn, tlf. 11350, lokal 2191.

FØROYA BANKI